

Samm edasi, kaks tagasi

Muusikal "Hallo, Dolly!" Estonia Teatris

Lavastaja – Ingo Normet,
muusikaline juht –
Erki Pehk,
kunstnik – Mare Raidma.
Esietendus 10. märtsil

"Hallo, Dolly!" on tüüpiline ameerika revüumuusikal. Eri-list sügavust siit ei leia. Hermani muusika on valdavalt lärmakas ja filmivariandist kaasatud laul "Arm on ainult arm" on ainsaks lüüriliseks kontrastiks. Seda muusikali on mõtet võtta mängukavasse ainult siis, kui on olemas vääriline Dolly.

Nimiosalised **Katrin Karisma** ja **Helgi Sallo** on küllaltki erinevad. Mõlemal on pagasis nii lüürikat, igatsust rahu ja turvalisuse järele, hoogsust ja sarmi. Ent rõhuasetused on erinevad ja nende naljad ning vaimukad ütlemissed "mängivad" eri moodi. Karisma on oma rollis nooruslikum ja subretilikum. Mõjule pääseb ta sellega ka.

Sallo valitseb muidugi kogu lava ja hoiab peos ka saali. Sallo on osasse süüvimisel alati väga põhjalik ning iga lavahetk on põhjendatud. Meisterlik mäng vääriv tähelepanelikkus jälgimist ka tema teises plaanis olles. Sallo tegutseb lõpukummarduste ajalgi ja jätkab Vandergelderi "dresseerimist" (või naeratusega julgustamist), nii nagu partneri mäng konkreetset etendusel nõuab. Millise hinnaga Dolly kõike seda saavutab, laseb ta ka vaataval aimata (laul "Arm on ainult arm", kõnelused oma surnud abikaasaga, tantsuõpetamise stseenis, kui ta Corneliusse ja Barnaby'le säravalt naeratab, ise aga hingeldab ja on minestamiseni väsinud).

Poolmiljonär Vandergelder – **Tõnu Tepandi** (külalisenä) või **Ervin Kärvet** – on lavastaja tahtel kujutatud üsna brutaalsena. Tepandi pidas selle lõpuni välja esietendusel, teisel korral oli aga võrdlemisi taltsas juba 4. pildi alguseks. Selget rollikont-

septsiooni veel pole ja kummaldi korral ei olnud tajutav, mis viib teda sõnade "Te olete imeiline naine!" lausumiseni. Kärvetil on oma suund kindlam. Tema Vandergelder on nüansirikkam ja muutumine Dollysse armumisel usutavam.

Vandergelderi äri müüjad **Cornelius (Tõnu Kilgas** või **Mati Vaikmaa**) ja **Barnaby (Tõnno Linnas** külalisenä) või **Jaak Jõekallas**) oleksid võinud moodustada operetliku koomikutepaari, ent selleks pidanuks nad olema tunduvalt koloritsemad. Tõnu Kilgas oli oma rolli jaoks leidnud eripärase naeru ja sellele toetus ehk liigselt. Kõik neli kujutasid parasjagu kohmetuid provintsinoormehi ja seetõttu vajanuks täpsemat mängu restoranipildis, kuidas olla daamide silmis suurlinna südame-
murdjad. **Mati Vaikmaa** meenu-
tas rohkem **Fille-Rulle** moodi röövliit "Pipist", aga temas oli rohkem südamlikkust ja monoloogis (imepärasest päevast, mil ta leidis armastuse) oli jõudmine tunnete ülevoolavuseni usutavam. Rõõmistas **Vaikmaa** senisest suurem lavaline vabadus, eriti teksti esitamisel. Samas suunas on teinud suure sammu ka **Jaak Jõekallas** ning ta ei jäänud põrmugi alla draamanäitleja **Tõnno Linnasele**.

Nende vastasmängijad – **Angelina Semjonova** (külalisenä) või **Vaike Kiik** kübarääri omaniku pr. Molloy osas ja **Liisa Aibel** või **Maila Plooman** (mõlemad külalisenä) abilise **Minnie** osas – tulid oma rollidega toime, aga mitte rohkem. Vokaalselt oli teistest üle muidugi **Vaike Kiik**.

Väiksematest rollidest oli eridama kujuna mõeldud "iseseisev noor daam" **Ernestina (Eda Zahharova** või **Maia Haava**), kelles olid selgelt tuntavad jooned maailma vanimast elukutsest. Terviklikum oli siin **Eda Zahharova** oma madala hääletooniga, kuid teisel etendusel tundus **Roosi**-laulu esitus-

maneeri muutmine maitsevääratuseksena.

Panus liikumisele ja tempole

Lavastaja **Ingo Normeti** töös võluvad üksikute stseenide läbimõeldus ja massi kasutamise oskus (linnamiljöö selgete lavaliste ülesannetega iga lavalolija jaoks, rong päevavarjudest raste ja küünarnukkide liikumisega saavutatud väntmehhanismiga, avastseenis ja restoranipildis rõdude haaratus jne.). Küsitavad olid kohati üleminekud ühelt stseenilt teisele (**Dolly** avalaulult II vaatuses, stseen pr. **Rose**'iga), separeesid kujutavate vankrite edasi-tagasi liikumised ja eesriiete avamised-sulgemised. Osatäitjatele oli lavastaja jätnud rollide kujundamiseks ja väljatöötamiseks ilmselt palju vabadusi. Muusikateatri jaoks ehk isegi liiga palju, sest siin ollakse harjunud, et lavastaja kuni pisidetailideni kõike ette näeb.

Etenduse plusspoolele kuulub üldine hoogne tempo ja liikuvus, milles on oluline panus liikumisjuhil **Laine Mägil**, kelles õnnelikult ühinevad näitleja, tantsija ja koreograafi oskused. Tantsudest oli efektsim kelnerite kandikutega number, mis alati ka publiku aplausi teenis. Põhjendatuks ei pea ühe vahenumbrina saamatuse kujutamist samade kelnerite esituses, see olnuks õigem kelneriõpilaste puhul. Üks muusikalõik "Hallo, Dolly" nimilaulu repriis lausa nõuab stepptantsu. See tõuseb esile seda enam, et **Almer Jantsu** stepptantsu stuudio lapsed I vaatuses nii toredasti steppsid.

Kunstnik **Mare Raidma** kujutatud rõdude poolkaar oli haaravam restoranipildis, ent seal võinuks see rohkem lavasügavuses asuda, et tantsijaile ja separee-vankritele suuremat ruumi anda. Tavalist "sügavusest ei kõla" vastuväidet siin arvetada

HARRI ROSPU foto

Dolly (Katrin Karisma) on võitnud Vandergelderi (Ervin Kärvet).

polnud ju vaja, sest kõikjal olid mikrofonid.

Muusikaliselt kõlab lugu stiilile vastavalt. Dirigent **Erki Pehk** peab suure osa tähelepanust koondama orkestri (koosseisus ülekaalukalt vaskpillid) ja mikrofonidega lava tasakaalule.

Omad ja külalised

Nõustun lavastaja arvamusega, et muusikal kui žanr vajab rõhuasetust näitlejameisterlikkusele. Ometi ei tohiks see teoks sada vokaalse külje arvel, eriti siis, kui on tegemist lavastusega muusikateatris. Karakterrollidesse, mille kehastamiseks oma trupis vastavat tüpaaži ei ole, on ennegi kutsutud draamanäitlejaid (Krjukov "Viiuldaja katusel", Kark "Suudle mind, Kate'is" jt.). Ent "Dollys" ei ületa külalised mänguliselt Estonia artiste, laulmisel tõuseb aga nende ebaprofessionaalsus eredalt esile. Vokaalset ebahütlust püütakse tasanda-

da võimendusega, mis helirežissöör **Kalev Timuskalt** nõuab lausa mustkunstniku osavust. Kuna heliaparatuur pole just kõige parem, kaob suur osa päris-lauljate individuaalsetest hääleomadustest (Sallo, Kärvet, Vaikmaa, Kiik, Karisma jt.) ning kõik omandab ühetaolise õõnsa kõla.

Lavastaja ei ole väärtustanud vokaalkunsti (või pole osanud seda teha?) ja tema poolt valitud draamanäitlejad olid juba ette pandud ebavõrdsesse olukorda. Teater aga, respektierides lavastaja arvamust, jättis oma artistid ilma võimalustest lisapunkte teenida. Kõikide osade, isegi Vandergelderi jaoks (näiteks Teo Maiste) oleks mõlema koosseisu tarvis osatäitjaid jätkunud, kui lavastaja oleks nende võimetega põhjalikumalt tutvunud. Mujal maailmas kaitseb näitlejaid sellisel puhul ametiühing, meil pole see organisatsioon aga ilmselt veel nii tõhus.